

Erkki Koskenniemi
TT, dosentti
Koskenniemi.fi/EK
4.3.2018

Harhapoluilta lähimmäisenrakkauteen

1. Joh. 4

Olemme edenneet Ensimmäisen Johanneksen kirjeen neljänteen lukuun asti. Tämä luku liittyy laajempaan jaksoon (luvut 4-5), joissa aiheena on oikeasta uskosta seuraava oikea elämä. Neljännessä luvussa varoitetaan ensin harhaopeista ja puhutaan sitten lähimmäisenrakkaudesta.

4:1-3: Älä usko jokaista saarnamiestä!

Kirjeen kirjoittamisen aikana oli liikkeellä paljon ankaria harhaoppeja. Siksi oli syytä varoittaa Jumalan omia siitä, että jokainen saarnamies ei välttämättä ole Jumalan asialle. Kuulijat saavat käteensä mittatikun, jonka avulla oikea ja väärä henki erotetaan toisistaan. Joka ei tunnusta Jeesusta Kristukseksi, lihaan tulleeeksi, on väärä henki, joka tunnustaa, on oikea henki.

Yleensä on melko vaikeaa määrittää UT:n kirjoittajien arvostelema väärä opettaja, koska emme tiedä heistä muuta kuin lukemamme varoitukset. Nyt vastustettava alkukirkossa vaikuttanut harhaoppi tunnetaan melko hyvin. Oli niitä, jotka opettivat Jeesuksen olleen henkiolento, ei todellinen ihminen. Koska hän ei ollut todellinen ihminen hän ei myöskään kärsinyt eikä missään tapauksessa kuollut. Koska hän ei kuollut hän ei myöskään sovittanut syntejä. Jeesus oli ikään kuin valon leimaus, joka osoitti kaikille ihmisille oikean tien valoon. Tämä oppi oli rikkaruoho, jonka perkaamisella varhaisella Kirkolla oli iso työ.

Soveltaessamme jakeita omaan aikaamme panemme merkille ensiksi sen, että saarnamiesten tarkkaileminen ei ole sopimatonta vikoilemista. Päinvastoin, Jumalan sana nimenomaan kehottaa siihen. Väärä oppi on vaarallinen asia ja loukkaa Jumalan pyhyyttä. Sitä ei saa suostua kuuntelemaan.

Toiseksi toteamme, että maailma ei ole muuttunut miksikään: sama harhaoppi vaikuttaa nykyäänkin keskellämme. Meillä kyseessä on Rudolf Steinerin antroposofia (tai sille läheisesti sukua oleva teosofia tai kristosofia). Juuri samat opinkappaleet ovat näiden harhojen takana. Juuri se tekee myös Steiner-kouluista kristillisestä näkökulmasta ongelmallisia.

Harhat voitetaan ne torjumalla 4:4-6

Kirjeen saajat eivät olleet lähteneet mukaan väriin oppeihin, vaan olivat ne torjuneet. Näin he olivat voittaneet väärän opetuksen kiusauksen. Oma viisaus ei ollut heitä varjellut, vaan Jumalan rakkaus. Jumala oli varjellut omansa. Ja vaikka harhaopettajien opetus sopi erinomaisesti ihmisten ajatuksiin - totta kai maailman tahdosta syntynyt opetus maailmaan sopii - oli jäljellä Jumalan lasten joukko, joka oli varjeltunut lankeamasta. Apostolinen sana on Jumalan sana: jolle Jumala sen avaa, se kuulee apostoleita. Joka Jumalan torjuu, torjuu myös apostolisen sanan. Raja on näin yksinkertainen ja selkeä.

Opimme taas harhaopeista monta asiaa. Toisin kuin Jumalan sana harhaoppi voi olla hyvinkin ihmisten mielen mukainen. Väärä saarnamies voi olla täällä suuressakin kunniassa, sillä oikea opetus on usein hyvin vastenmielinen meidän syntiselle olemuksellemme. Olisi helpompaa antaa periksi ja luopua Raamatun opista - mutta silloin hylättäisiin itse Jumala! Kysymys on hyvin kouraantuntuvasta asiasta: Joka hylkää apostolisen sanan, hylkää myös Jumalan ja on eksyttävän hengen vallassa.

Rakastakaa toisianne! 4:7-12

Apostoli palaa taas oikeaan kristilliseen elämään, joka seuraa oikeasta opista ja uskosta. Erityisesti jakeet 7-12 ovat hymninomaista, hyvin kaunista puhetta Jumalan rakkaudesta ja kristityn ihmisen rakkaudesta. Sana 'rakkaus' toistuu yhä uudelleen ja uudelleen. Tietyissä mielessä meillä on tässä vastine Paavalin kirjoittamalle kuuluisalle "rakkauden korkealle veisulle" (1 Kor 13).

On syytä panna merkille oikea järjestys: jaksossa puhutaan hyvin painokkaasti Kristuksen rakkaudesta ja sitten siitä tehdään johtopäätökset. Kun puhutaan rakkaudesta, on syytäkin ensiksi osoittaa todellista, ehjää ja palavaa rakkautta. Se on jokaisen nähtävissä Kristuksen ristillä

Golgatan kukkulalla. Jumala antoi oman ainoan Poikansa maailmaan. Hänen verensä tuo sovituksen syntiselle. Välimme ovat kunnossa Jumalan kanssa, koska Jumala saattoi ne kuntoon. Todellinen rakkaus ei ole meidän sydämessämme, vaan Jumalan Isän sydämessä. Meidän sydämemme lämpenee, mutta kylmenee taas. Jumalan armo on muuttumaton. Joka tämän ymmärtää, on löytänyt kalliopohjan, joka kestää kaikissa myrskyissä. Kristityn ihmisen asia on tehdä johtopäätökset Jumalan rakkaudesta. Koska Jumala on rakastanut meitä, meidän asiamme on rakastaa lähimmäistämme. Näin Jumalan hyvyys saa tilaa elämässämme. Kristittyjen välityksellä virtaa siunauksen virta tähän kylmään ja pahaan maailmaan. Vihan tilalle tulee anteeksianto, uhkaamisen ja koston tilalle siunaus. Näin Jumalan valtakunta ottaa muodon jo nyt tässä maailmassa, vaikkakin vajavaisesti, mutta silti Jumalan rakkauden aiheuttamat ensimmäiset hedelmät kootaan jo tässä ajassa ja niistä kiitetään hyvää Isää Jumalaa.

Aivan kuin sivumennen Johannes sanoo sanat, jotka ovat ihmetyttäneet monia Raamatun lukijoita. Miksi Johannes sanoo, ettei Jumalaa ole kukaan koskaan nähnyt? Entä Aabraham? Entä Mooses? Entä Jesaja? Tai Hesekiel? Taustalla on pitkä luku juutalaisen uskon historiaa. Pakanakansat tekivät jumalankuvia ja kumarsivat niitä. Vanhan testamentin pyhille oli luovuttamatonta, että ihminen ei saa eikä voi kuvata Jumalaa. Hän ei ole ihmisen muotoinen sillä tavalla kuin jumalankuvan valaja ajattelee. Herra on jotakin aivan toisenlaista. Tämän vuoksi myöhempi juutalainen opetus oli asiassa hyvin varovainen eikä tahtonut antaa mitään mahdollisuuksia ymmärtää Vanhaa testamenttia väärällä tavalla. Siksi selitettiin, että Vanhan testamentin pyhät eivät itse asiassa nähneet Jumalaa, vaan ainoastaan Jumalan kirkkauden. Ymmärrämme tämän vilkaistessamme aurinkoon; oikeastaan emme näe itse aurinkoa, vaan sen huikaisevan kirkkauden.

4:13-21 Rakkaus ja pelastusvarmuus

Miten voimme pysyä uskossa loppuun asti? Johanneksen vastaus on, että tämä asia on Jumalan Hengen huolena. Loppuun asti kestää se, joka uskoo Jumalan Poikaan. Jumala varjelee hänet tuomiopäivään asti. Meidän asiamme on elää lähimmäistämme rakastaen, sillä näin Jumala toimii meidän kauttamme. Turvallinen luottamus Jumalaan karkottaa pelon ja antaa rauhan. Se joka pelkää iankaikkista kadotusta ja Jumalan vihaa, ei ole vielä päässyt täydelliseksi rakkaudessa eikä ole vielä täysin oppinut tuntemaan Jumalan rakkauden syvyyttä. Toisaalta taas joka torjuu lähimmäisenrakkauden, torjuu samalla väistämättä myös Jumalan.

Opimme taas lyhyestä jaksosta monta asiaa. Johanneksen kirjeiden tarkoittama rakkaus ei ole tunne, vaan toimintaa. Kukaan ei voi sanoa rakastavansa lähimmäistä ja samalla jättää häntä kuolemaan nälkään. Kukaan ei voi myöskään sanoa rakastavansa Jumalaa ja elää kuitenkin samalla

tietoisesti Jumalan sanan vastaisesti. Usko, oikea oppi ja rakkaus kuuluvat kaikki yhteen. Yhtä ei voi olla olemassa ilman muita eikä muita ilman yhtä. Kun usein asetetaan vastakkain oppi ja elämä, ollaan täysin harhapoluilla. Nämä kaksi kuuluvat välttämättä ja erottamatta yhteen.

Edelleen näemme, mitä on pelastusvarmuus. Se on Kristuksen rakkauden tuntemusta, turvallista luottamusta Jumalan armoon. Varmuus ei ole meissä itsessämme eikä meidän uskossamme. Se on Kristuksessa ja hänen rakkaudessaan. Kun syntinen ihminen luottaa ristin Herraan, silloin helvetin liekit sammuvat ja Jumalan rauha antaa jo nyt esimaun taivaan ilosta. Tätä me emme osaa uskoa emmekä ymmärtää oikein ja se johtuu siitä, että olemme hitaita uskomaan Raamatun sanaa. Tuntuu uskomattomalta, että saisin olla Jumalan oma juuri sellaisena kuin tässä olen. Totta tämä vain kuitenkin on, sillä juuri näin Raamattu opettaa!